

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/169058,42-rocznica-pierwszego-strajku-na-Gornym-Slasku-w-tarnogorskim-Fazosie-Tarnowski.html>
25.04.2024, 22:55

42. rocznica pierwszego strajku na Górnym Śląsku w tarnogórkim „Fazosie” - Tarnowskie Góry, 21 sierpnia 2022

W uroczystości wzięł udział dr Andrzej Sznajder, dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Katowicach.

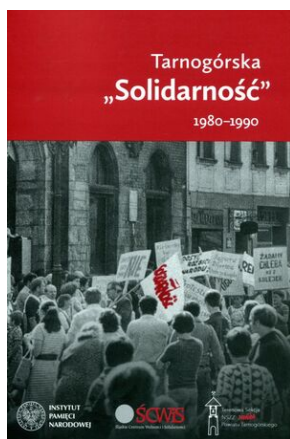
W niedzielę, 21 sierpnia 2022 r. w Tarnowskich Górach odbyły się uroczyste obchody 42. rocznicy pierwszego strajku na Górnym Śląsku, który miał miejsce w tarnogórskim „Fazosie” oraz powstania NSZZ „Solidarność”. Uroczystości rozpoczęły się od mszy św. w kościele p. w. św. Apostołów Piotra i Pawła w Tarnowskich Górach. Następnie liczne delegacje NSZZ „Solidarność”, przedstawiciele Sejmu RP, władz wojewódzkich i samorządowych oraz mieszkańcy miasta złożyli kwiatów pod tablicą NSZZ „Solidarność” przy dzwonnicy Tarnogórskich Gwarków.

Piotr Duda, przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” dziękował podczas uroczystości uczestnikom strajku sprzed 42 lat w „Fazosie” - *21 sierpnia, na pierwszej zmianie rozpoczął się strajk solidarnościowy. Pewnie, że były też postulaty socjalno-płacowe, ale w sercach tych ludzi była solidarność z postulatami gdańskimi i o tym musimy pamiętać. Strajki, które odbywały się poza tymi głównymi ośrodkami, czyli Gdańskiem, Szczecinem i Jastrzębiem, miały taką samą wagę dla tego, że dzisiaj możemy żyć w wolnym i demokratycznym kraju* - podkreślił przewodniczący Piotr Duda.

Polecamy publikację wydaną wspólnie przez IPN, Śląskie Centrum Wolności i Solidarności oraz „Solidarność” w Tarnowskich Górach „[Tarnogórska Solidarność 1980-1990](#)”. Instytut Pamięci Narodowej opublikował przed kilku laty również album „[Tarnogórska Solidarność 1980-1981](#)” autorstwa Roberta Ciupy i Sebastiana Rosenbauma, poświęcony wczesnemu okresowi tarnogórskiej „Solidarności”.

* * *

21 sierpnia 1980 r. w Fabryce Zmechanizowanych Obudów Ścianowych „Fazos” w Tarnowskich Górach wybuchł strajk. Był to pierwszy dobrze zorganizowany protest w województwie katowickim, którego uczestnicy odwołali się do doświadczeń rozpoczętego tydzień wcześniej strajku w Stoczni im. Lenina w Gdańsku. Podniesiono nie tylko postulaty płacowe i socjalne, ale domagano się też „pełnej informacji o sytuacji w kraju” i „o wysuniętych postulatach na Wybrzeżu”. Mimo ataków ze strony działaczy partyjnych, dyrekcji i służb porządkowych, MO i SB, protestujący pracownicy nie ustąpili. Kolejnego dnia przygotowali rezolucję z wyrazami poparcia dla strajkujących w Gdańsku, a szczególnie dla ich postulatu wolnych związków zawodowych. Strajk w „Fazosie” był pierwszym takim wystąpieniem pracowników śląskich zakładów. Rozpoczął falę protestów w całym województwie katowickim. Stał się też zacznym do tworzenia w Tarnowskich Górach silnych struktur NSZZ „Solidarność”. W mieście powstała wkrótce MKZ, związana początkowo z Bytomiem. Później jednak doszło do usamodzielnienia się tarnogórskich organizacji związkowych i powołania Podregionu NSZZ „Solidarność” Tarnowskie Góry.

"Tarnogórska Solidarność 1980-1990" (okładka książki).

Album „Tarnogórska Solidarność 1980-1981” autorstwa Roberta Ciupy i Sebastiana Rosenbauma, poświęcony wczesnemu okresowi tarnogórskiej „Solidarności”.